

MUDr. René Grumlík

Co se Vám vybaví, když uslyšíte Gymnázium v Kroměříži?

Mých osm let, po nichž jsem otevíral vstupní dveře gymnaziální budovy, což primánkovi šlo těžko. První tři roky byly československé, zbytek s maturitou protektorátní. Ve vstupním vestibulu sídlil po celou tu dobu školník pan Macháček. Na schodech do prvního poschodí jsem potkal snad coby septimán V.I.P. té doby člověka v nacisticky vypadající uniformě protektorátního mládežnického kuratoria. Byl to ministr školství Emanuel Moravec. Ve středu budovy v prvním poschodí se nacházela sborovna,

vedle ní ředitelna a dál vedle fyzikální posluchárna s dozadu se zvedající podlahou. Nad sborovnou aula, kam statik pro vždy zakázal shromáždění více lidí. Kabinet kreslení v ní uskladnil sádrové odlitky antických soch, také sousoší Láokoónova smrt. O čtvrtletí později jsem jeho originál viděl ve Vatikánských muzeích. Vedle velkého okna auly na zevní omítce byly z každé strany dvě prázdné zdobné kartuše. Dnes už vím, co v nich při stavbě budovy bylo, nebyly to věnečky jen tak an sich. Vlevo reliéfní portrét Franz Josefa I. a vpravo Sisi. Habsburkové se republice nelíbili a tak je vymazala, komunisté s tím souhlasili. Když už tak stoupáme budovou – nad oknem auly ze zdiva vyrostla malá břízka. Ví Bůh, kdy ji odstranili.

dobové foto hned po stavbě

..... a když se znázorní detaily

Na koho nejvíce ze studentských let vzpomínáte ?

Na některé profesory, s některými spolužáky jsme se ještě nedávno ročně setkávali. Skoro všichni už nejsou na světě. Kantorstvo mi zůstalo nadlouho v paměti, jedni více a druzí méně, v dobrých vzpomínkách a někteří i s pochopením pro lidské zvláštnosti. Přes všechny tlaky protektorátní doby drželi naše gymnázium ve správném českém duchu a ve stejném duchu je drželi také studenti. Naši kantoři, oslovovali jsme je tehdy paní profesorko a pane profesore, byli různé aprobase, někteří i v kvalitách pro vysoké školy a na střední školy se dostali při zevření vysokých. Byli různých osobnostních formátů a psychologických profilů, jak to ostatně všude bývá. Ale nepamatuji v jednání u profesorského sboru mé doby nic tak mimořádně vykelejeného, co by zůstalo v paměti.

Vzpomínám na noblesního v chování i vzhledu matematikáře Otu Černého, odtažitého s nadhledem, ironizujícího se svým nosovým hlasem, vždy respektoval studenta jako partnera ve vztahu. Přírodopisec dr. Lukáše, jehož jsem jednou rozhněval, když jsem se nenaučil kosti lebky. Velmi dobrým češtinářem byl Oldřich Tillman. Studentstvo mělo rádo profesorky Kamilu Burešovou, Helenu Zapletalovou a Mařenku Plachou. Nedá se zapomenout na angličtináře Kováře, říkalo se mu Nišida. Ve vizáži měl cosi japonského. Nezapomenutelný byl i pro svůj způsob vyjadřování – v první osobě plurálu v kterémkoliv pádu. Nebo jeho věty k překladu zadávané – „dívám se z okna v šestém patře zlínského mrakodrapu a vidím na chodníku ležet žiletku“. Sem by šlo zařadit i fyzikáře Bouchala s jeho “ty, ať mě tam tohle s tím netohle !“ – to znamenalo pokyn pro asistujícího studenta, aby opatrně zacházel s demonstrováním přístrojem. Nebo emotivní pan profesor Voříšek, přednášel nám dějepis. Jako sekundán jsem si asi chtěl šplhnout a dovezl jsem mu z lánského parku větvičku smuteční vrby, co pod ní sedával TGM, a pohlednici s prezidentovým čerstvým hrobem. Viditelně až k slzám ho to dojalo.

Ještě bych rád připomenul naše učitele kreslení Františka Krause a Oldřich Zezulu. S oběma jsem se setkával dlouho po maturitě. Zezula byl i mým pacientem na Gräfenbergu a několikrát jsme si spolu popovídali v Karlových Varech. S mou manželkou jsme ho tam vídávali malovat, tu u Kolonády a tu zase u hotelu Pupp.

Naše vysvědčení.

Do svých jsem se nyní začel po těch dlouhých 73 letech. Co by také bylo bývalo na nich kdy k přečtení? Ale přece. Vzhled našich vysvědčení určovala doba. Kopíroval politickou situaci v naší zemi a germanizační v ní tuhnutí. Sotva si toho kdo z nás na jejich vzhledu tehdy všimnul. To až když sestavíme sériogram.

Pohledme na záhlaví!

1937 - Československá republika. Státní československé reálné gymnasium v Kroměříži.

1939 - Protektorát Čechy a Morava. Státní reálné gymnasium v Kroměříži.

1940 - Protektorát Čechy a Morava. České reálné gymnasium v Kroměříži.

1940 - Protektorát Čechy a Morava. Reálné gymnasium v Kroměříži.

1942 - Deutsches Reich. – Německá Říše. Protektorat Böhmen und Mähren. Protektorát Čechy a Morava.

Realgymnasium mit tschechischer Unterrichtssprache in Kremsier. Reálné gymnasium s českým jazykem vyučovacím v Kroměříži.

A v oktávě a na maturitním vysvědčení jsme už všichni bydleli v Grossdeutsches Reich, aniž bychom to tušili. Od sexty jsem se mohl pravidelně dvakrát ročně dozvědět nehoráznou komičnost, že jsem se dne 25. června 1925 narodil zu Kremsier im Protektorat Böhmen und Mähren. Od této třídy jsme dostávali vysvědčení dvojjazyčná. Už nevím od kdy jsme byli asi ke hrůze našich spíš unilingválně orientovaných pánů profesorů učeni matematice, zeměpisu i dějepisu (pouze národu německého) v němčině.

Jen ten kolek na každém vysvědčení jakožto signum continuity naší republiky vydržel. Za dlouhých osm let přes všechny eskapády naší země ve stejné nominální hodnotě jedné koruny. Jen písmenko č v označení měny od roku 1940 ztratil a také do fialovosti se zabarvil.

Zažil jste nějaký přestupek (lumpárničku) proti školnímu řádu?

Za těch osm let jich bylo nepočítaně, z pubertálního kvasu vycházejících až po ty, dnes by se řeklo sofistikovaně vyhlížející. Pokud jde o rozverně vyhlížející chování žáka, ten je vždy v impair postavení vůči učiteli. Snížené známky z chování a podmíněčné vylučování bývá brzdným mechanismem i za srandičky.

Na podzim v sextě se nám nelíbilo prospěchové vyloučení asi deseti spolužáků a vymysleli jsme odvetu. Čtvrtletní čtení známek jsme vyslechli připraveni – kluci s černými kravatami, do bizarních účesů načesanými vlasy a něčím s dioptriemi na uších. Čušil si donesl babiččin stříbrný lorňon, Hrabš brýle bez skel, já otcův poručický monokl. Děvčata se vyzdobila ve vlasech velkými mašlemi z černého krepového papíru. Důstojně jsme čtení vyslechli a o přestávce pak z přízemí vyšli husím pochodem na pisoir ve druhém poschodí.

Jenže. Jaksi nám nedošlo, že se před několika týdny v Praze usadil Heydrich a zahájil stanným právem. Dnes se nedivím, že kantoři naši legrácku jako vzpoura vypadající preventivně řešili posvém, trojkami z chování a podmíněným vyloučením organizátorů. Na

konečném sextánském vysvědčení mám z chování dvojku, o dva stupně se zlepšit nebylo možné. Zřejmě jsem se zhlédl v humoristickém čtení, v Saturninovi a v něm zmíněném metání koblihů.

A septimánská srandička v hodině Nišidově s budíkem co zvonil opakovaně s přestávkami, schovaným za amplion vysoko nad tabulí. Kolem se strhla groteska, při sundávání budíku kopl Čuřil do přistěné katedry a ulomil jí nohu. Ta zchromlá se jen přistavila k první lavici. Leč v další hodině němčiny vstoupil do třídy zarputile se tvářící menší člověk s odznakem NSDAP v klopě, obávaný nacista a školní inspektora Zaruba (čti jako caruba). Při své hospitaci se opřel o stůl se třemi nohami. A pointa ? pochodující wehrmacht - stůl to vydržel.

Nebo jak jsme zpěvem ve fyzikální posluchárně pár týdnů před maturitou pomáhali pod okny na náměstí pochodujícímu wehrmachtu zpívat jejich pochodovou „denn wir fahren, denn wir fahren gegen Engeland“. V koncertní podobě za Engeland následují tři rány na tympán. Ty jsme nahrazovali bouchnutím pěstí na lavici. Jenže – vedle posluchárny se nacházela ředitelna a za našeho zpěvu se ve dveřích objevil pan ředitel Březina. Nějak jsem mu jako zpěvák padl do oka, na závěrečném oktávánském vysvědčení se mi objevila dvojka z chování.

Co byste vzkázal současným studentům ?

Vzdělávat se, vzdělávat se, vzdělávat se. Vypadá to sice leninsky, ale je to transkribovaný TGM.